

Nooit meer angst bij de tandarts

C.W. Anneese

Nooit meer angst bij de tandarts.
Een zelfhulpboek om tandartsangst te overwinnen
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2015
165 bl., geïll. € 24,99
ISBN 978 90 368 0744-9

'Nooit meer angst bij de tandarts' is Anneese's tweede zelfhulpboek bij behandelangst en heeft tot doel patiënten in staat te stellen zichzelf van hun angst te verlossen. In 11 korte, overzichtelijke hoofdstukken leert de patiënt theoretische achtergronden van behandelangst, de praktische consequenties en mogelijkheden om met de angst - en de angstwekkende gedachten - om te gaan. Ieder hoofdstuk is voorzien van invuloefeningen of opdrachten die patiënten thuis kunnen uitvoeren, zoals het uitdagen van disfunctionele negatieve gedachten en het formuleren van positievere gedachten. De voornamelijk cognitieve benadering komt in vrijwel alle hoofdstukken terug. Het laatste hoofdstuk is geheel gewijd aan 'The Work' van Byron Katie, een methode voor zelfonderzoek die beroemd maar ook bekritiseerd is vanwege haar simplificatie.

Het boek is helder en in eenvoudige bewoordingen geschreven, waardoor het toegankelijk is voor een breed lezerspubliek. De auteur heeft in het verleden zelf angst voor de tandheelkundige

behandeling gehad en het boek is grotendeels gebaseerd op de eigen belevingen. Dit zal voor sommige lotgenoten zeker een bron van herkenning zijn. Het herbergt echter ook het risico dat het probleem en de mogelijke oplossingen vooral vanuit de eigen ervaringen worden belicht. Zo wordt veelvuldig het gebruik van een koptelefoon aangeraden, terwijl dit ook een belemmerende factor in de communicatie kan zijn. Ook wordt veel belang gehecht aan ontspanningsoefeningen, hoewel ontspanning geen voorwaarde is voor het verminderen van behandelangst. Het onderwerp wordt echter breder besproken, waarbij ook andere angsten, de behandelrelatie met de tandarts en assertiviteit aan bod komen. Exposure wordt slechts kort besproken, hoewel dit de eerstekeusbehandeling is bij specifieke fobieën. Dit boek is echter geschreven voor patiënten bij wie de angst nog geen fobische vorm heeft aangenomen. Voor hen zou het een steuntje in de rug kunnen vormen, waardoor zij in staat zijn de tandarts met minder angst te bezoeken.

Orale kinesio logie

M. Naije, F. Lobbezoo, C.M. Visscher.
Orale kinesio logie. Temporomandibulaire disfuncties, bruxisme, gebitsattritie en slaapapneu.
Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2015.
301 bl. geïll. € 79,50
ISBN 978 90 368 0432 5

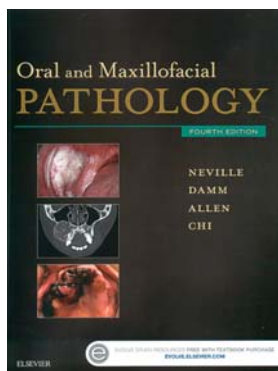
Orale kinesio logie is een vernieuwde uitgave van 'Craniomandibulaire functie en dysfunctie' uit 1998. Bij alle nadruk op temporomandibulaire disfuncties zijn 2 hoofdstukken gewijd aan de orale functie: anatomie en bewegingsleer van het kauwstelsel. Een terechte keuze, want hoe kan een student tandheerkunde of mondzorgkunde (de beoogde doelgroep) disfuncties duiden zonder kennis van de functie. De anatomie van het kaakgewricht en de kauwspieren wordt beschreven en kaakbewegingen en het genereren van kauwkrachten worden toegelicht. De meeste hoofdstukken betreffen temporomandibulaire disfuncties, waarbij zowel de kaakgewrichtgerelateerde als de spiergerelateerde aandoeningen de revue passeren. Deze worden ook belicht vanuit het uit te voeren klinisch onderzoek, de classificatie, de differentiële diagnostiek en de behandel mogelijkheden. Hypermobiliteit van het kaakgewricht en de anterior verplaatste discus articularis krijgen afzonderlijk aandacht. Tevens worden specifieke spier- en gewrichtsaandoeningen beschreven die een verwijzing naar een hoger echelon behoeven. De achtergronden van

(orofaciale) pijn, de relevante neurofysiologie, psychosociale aspecten en differentiële diagnostiek ontbreken niet.

In het hoofdstuk gebits slijtage komt een veelheid aan modules aan bod die de behandelaar kan toepassen bij de beoordeling van de slijtage en het bepalen van de complexiteit bij restauratieve procedures. Slaapgerelateerde ademhalingsstoornissen en taken van een tandarts bij de behandeling van patiënten met slaapapneu komen in het laatste hoofdstuk aan de orde.

Het is een rijk geïllustreerd boek met na ieder hoofdstuk de recente, relevante literatuur. Plezierig zijn de dwarsverbanden binnen het boek, die door middel van gekleurde aanduidingen in de teksten zijn verwerkt en die de denkwijze van de auteurs verduidelijken. Dat is van belang, omdat zich veranderingen hebben voorgedaan in het vakgebied gnathologie, vooral ten aanzien van de risicofactoren voor temporomandibulaire disfuncties en bruxisme, en daarmee ook ten aanzien van de behandeling van beide aandoeningen. De veranderde inzichten komen in deze vernieuwde uitgave voldoende naar voren.

Oromaxillofaciale pathologie

B.W. Neville, D.D. Damm,
C.M. Allen, A.C. Chi AC
Oral and maxillofacial pathology
Oxford: Elsevier, 2016
911 bl., geïll. € 127,00
ISBN 978 1 4557 7052 6

De inhoud van dit boek heeft een logische opbouw. Er zijn hoofdstukken over ontwikkelingsstoornissen, pulpa en parodontale afwijkingen, infecties, fysische en chemische letsels, allergische en immunologische ziekten, epitheliale pathologie, speekselklierpathologie, tumoren van de weke delen, hematologische afwijkingen, botpathologie, odontogene cysten en tumoren, dermatologische ziekten, orale manifestaties van systeemziekten, faciale pijn en neuromusculaire ziekten en er is een hoofdstuk over forensische tandheelkunde.

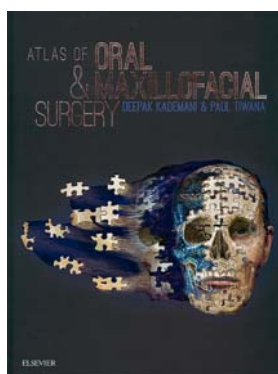
In 3 hoofdstukken wordt aandacht besteed aan infectieziekten. Infecties door bacteriën, schimmels en virussen, maar ook protozoale aandoeningen worden uitgebreid beschreven. De klinische foto's zijn voor de gebruiker van het boek erg behulpzaam bij het stellen van een klinische of differentiële diagnose. De relatie van aandoeningen in het oromaxillofaciale gebied met dermatologie en systeemziekten is goed beschreven. In het hoofdstuk over forensische tandheelkunde,

wordt een aantal voor de tandheerkundige professie belangrijke aspecten behandeld.

Dit is een klinisch-pathologisch boek waarin goede foto's staan van de klinische manifestatie van de besproken aandoeningen. Daarnaast zijn de nodige afbeeldingen toegevoegd die bijdragen tot het verkrijgen van inzicht in de histologie van een aandoening. Bij de meeste aandoeningen worden suggesties voor behandeling gegeven. Hierbij dient men zich te bedenken dat voor behandeling van bepaalde aandoeningen Nederlandse richtlijnen bestaan en dat die moeten worden gevolgd.

Het boek bevat overzichtelijke tabellen waarin onderverdelingen van subtypen van aandoeningen of biologisch gedrag, zoals het risico van maligne ontanding, worden weergegeven. De gebruikte nomenclatuur is up-to-date, recent veranderde benamingen van diagnoses zijn in dit boek opgenomen. De indeling en de lay-out zijn overzichtelijk en de stijl is helder en informatief. Voor tandartsen en mondhygiënist is het een handzaam en actueel naslagwerk.

Atlas voor de orale en maxillofaciale chirurgie

D. Kademani, P. Tiwana
Atlas of oral & maxillofacial surgery
Oxford: Elsevier, 2015
1485 bl., geïll. € 281,00
ISBN 978 1 4557 5328 4

Dit bijna 5 kilo zware handboek probeert de gehele moderne cranio-en maxillofaciale chirurgie te omvatten. Daarin ligt zowel zijn kracht als zwakte. Het is een door de uitgever en 2 hoofdredacteuren strak geregisseerd boek, bestaande uit 11 secties en 139 hoofdstukken. In totaal schreven 230 auteurs, vooral uit de Verenigde Staten maar ook uit Europa en Azië, een bijdrage.

Ieder chirurgisch hoofdstuk bevat steeds dezelfde paragrafen, bijvoorbeeld 'Benodigde instrumenten', 'Beperkingen en contra-indicaties' en 'Postoperatieve aspecten'. In de paragraaf 'Techniek' worden stapsgewijs de chirurgische deelprocedures helder en beknopt beschreven. Het heeft daarmee een soort 'kookboekopzet', vergelijkbaar met de atlas van Loré, die van grote waarde is voor de aan zo'n procedure beginnende operator. Ten slotte wordt verwezen naar relevante en actuele literatuur.

De grote kracht van deze atlas is gelegen in de combinatie van klinische foto's en röntgenopnamen met treffend getekende illustraties. De foto's zijn merendeels van zeer goede kwaliteit en maken de chirurgische anatomie en beschreven procedures uitermate inzichtelijk.

Zij ondersteunen daarmee uitstekend de stapsgewijze technische procedures.

Voor de chirurgisch georiënteerde tandarts zijn eigenlijk alleen de eerste 3 hoofdstukken over chirurgische anatomie, orale chirurgie en implantologie relevant. Hierin is onder meer actuele en goed geïllustreerde informatie over veel voorkomende orale chirurgische behandelingen, zoals wekedelenaugmentaties bij implantologie, te vinden. De rest van de atlas is vooral geschikt voor mka-chirurgen (in opleiding) die breed georiënteerd willen zijn over de nieuwste ontwikkelingen op zowel het gebied van kaakosteotomie, craniofaciale chirurgie als schisis en oncologische chirurgie. Ieder deelgebied van de mka-chirurgie wordt gedetailleerd besproken aan de hand van een aantal veel voorkomende procedures. Noodzakelijkerwijs leidt dat tot keuzes voor een aantal specifieke onderwerpen, waardoor er een wat caleidoscopisch beeld van alle mka-chirurgische specialisaties wordt gegeven.

Deze prachtige atlas verdient beslist een plaats in de bibliotheek van iedere mka-opleiding. De atlas opsplitsen in 2 delen zou het handboek wel handzamer in gebruik maken.